

СТАНОВИЩЕ

по отношение на обявения конкурс за *ДОЦЕНТ* в НСА *Васил Левски* със заповед на ректора ЗП-689 / 8.4.2015. и кандидат главен асистент д-р *МИЛЕНА ГЕОРГИЕВА НИКОЛОВА* от член на жури д-р *Божидар Димитров*, професор по *психофизиология*

Кандидатката *Милена Николова* е на 44 години, завършила Медицинския университет в София през 1997 г. с успех съответно 5.45 и 4.60. Аз я познавам от прекараните заедно в Института по физиология, БАН (в качеството ѝ на „специалист“ 1997-1999 г.), в Института по Биофизика на БАН (докторант 2000-2005 г.) и, за кратко, в Института по психология, БАН през 2007 г. Тогава тя показва способности за бързо усвояване на новите методи за изследване, добра дисциплина и топли връзки с колектива. Попадайки в групата по „Регулация на движенията“, която има свой световно утвърден престиж, тя можа да развие тези си качества чрез участие в няколко международни сътрудничества и в резултат се появиха добри статии в международни списания. Нейното участие като лекар в тази група категорично допринесе за добрите експериментални и практически резултати, получени от доброволци и от пациенти. Тя е несъмнено един от познавачите на технологията на *транскраниалната магнитна стимулация*. Тъй като аз почти щях да бъда рецензент на нейната докторска дисертация, смея да твърдя, че познавам този материал в детайли и там няма никакви слаби и оспорими тези; свързаните с това публикации са получили и международно признание, както ще видим по-долу. В същите тези години – 2004-2008 – аз имах възможността да участвам заедно с нея в работата на водещия по това време в България Медицински център за съня, основан и ръководен от д-р *Славчо Славчев*. През време на дългите, изнурителни и изключително отговорни нощни дежурства, бдейки и обслужвайки тежки случаи на пациенти с проблеми на съня и дишането, аз бях силно впечатлен как на сутринта тя бързо и ефективно обработваше данните, приготвяше докладите за обсъждане и отиваше бодро на работа в БАН. Това потвърждава нейната голяма жизненост и работоспособност. Като заслужена награда за тази си всеотдайност тя биваше изпращана на множество курсове и специализации в чужбина (*Единбург, Будапеща, Клуж* и други), а в България бе един от водещите сътрудници и пропагандатори в Дружеството по медицина на съня. Тя е участвала в множество обучителни и рекламни мероприятия във връзка с нарушенията на съня. Както разбирам, тя продължава да бъде активна в тази област и в момента, с което вероятно допринася за издигане авторитета на спортната академия като един не само обучителен, но и практически-терапевтичен център за подобряване качеството на живот.

Изложените по-горе съждения са подкрепени от кандидатката със следната документация:

1. Монография ДЖЕТ ЛАГ В СПОРТА. Върху 95 стр. формат А5 е направен кратък преглед на хронобиологията и са дадени препоръки за преодоляване на проблеми, създадени от смяна на циркадния ритъм. Липсват обаче споделен собствен опит и експериментални наблюдения върху този изключително съществен проблем. Не се казва къде са осъществени планираните “пътувания през различни часови пояси и надморски височини”, както е обещано в договора за проекта. Малко ме учудва изборът на рецензентите – специалисти в областта за тази монография. Известен наивитет създават и повечето фигури, сякаш извадени от вестникарски колони. Изключително странен е фактът, че рецензиите за тази книжка са предадени 2 седмици преди подаване на документите за конкурса; възниква въпросът кой и как е направил редакцията на книжката и кое е това експресно издателство?

2. 23 публикувани статии: от тях 8 са в *национални* списания (## 6, 7, 9 10, 11, 12, 15, 16), 3 (## 1, 4, 7) – в списанието на *БАН* с IF=0.2 и 3 (## 20, 23, 24) – в неизвестно за мен *индийско* списание с необичайно високия IF от 4.4! Други 6 статии (## 5, 13, 14, 17, 18, 19) са от *сборници* (т.е. без т.нар. peer review) и остават статии ## 2 и 3, които пък са плод от сътрудничеството с немския колектив, където гост е била д-р Николова през 2001 г. От една страна, това показва, че не бива да се спекулира с иначе високия IF, а от друга – виждали сме промоции и на по-високи нива с по-скромни резултати... Една от статиите - в *European Journal of Applied Physiology* - е цитирана 18 пъти; за нея вече споменахме по-горе. Не е ясно колко от статиите са вече разглеждани в докторската дисертация тъй като не е представен автореферат от нея.

3. Разнообразната научна дейност на д-р Николова е споделена с 35 доклади на 14 национални и на 21 *международни* конференции, което осигурява една видима научна позиция на кандидатката. Разбира се, аз отдавна обръщам внимание на разликата между реално участие в научно събитие на другия край на света и изпратеното - и прието - резюме за такава проява. Тя е ръководила успешно и двама дипломанти.

4. Участието в научни проекти е както следва: Междунститутски проект на Института по биофизика и Мюнхенския *Бундесуниверситет*, 2001 г., (механизми на двигателна задача); *Национален фонд за научни изследвания*, 2005 г., (кортикоспинална възбудимост при волево движение); вътрешноакадемичен в *НСА*, 2010 г. (параметри на съня при атлети, за 15 500 лв.), още един вътрешноакадемичен за 29 000 лв (!) през 2011

г., който както разбираме осигурява написване на монографията, рецензент на която пък е научния ръководител на проекта (?) и един образователен проект, осигуряващ квалификационен курс за учители от спортни училища.

Не е много ясно участието на д-р Николова в преподавателската дейност на НСА. Тъй като кандидатката е показала, че може да обучи вече няколко специалисти в изследването на съня, препоръчително е тя в бъдеще да развие и академичен център за медицина на съня в рамките на спортната академия. Колкото до развитие на академична изследователска дейност, то е в зависимост от бъдещите планове и финансовото осигуряване от страна на катедрата, желаеща да се подсили с още една хабилитация.

Одобрявам д-р Милена Георгиева Николова да бъде избрана на академичната длъжност *ДОЦЕНТ* в НСА *Васил Левски*. Нейната активност ще допринесе за повишаване престижа на тази институция.

София, 1.8. 2015.

проф. д-р Божидар Димитров, д.м.н.

СТАНОВИЩЕ

по отношение на обявения конкурс в Държавен вестник, брой 23 от 27 март 2015 г. за **ДОЦЕНТ** в професионално направление **СПОРТ**, специалност **ФИЗИОЛОГИЯ НА СПОРТА** към **НСА Васил Левски** с кандидат главен асистент д-р **ПЕТЪР АЛЕКСАНДРОВ СОМЛЕВ** от члена на журито д-р **Божидар Димитров**, професор по **психофизиология**, назначен със заповед ЗП-689 / 8.4.2015 на ректора на **НСА проф. Пенчо Гешев**

Кандидатът представя общо 27 документа във връзка с конкурса. От автобиографичните данни става ясно, че д-р Сомлев, роден през 1961 г., е завършил Висшия медицински институт, София през 1986 г. с успех съответно 5.86 и 6.00 – постижение, за което много малко студенти по медицина биха могли да мечтаят. Интересно е, че междувременно – и преди това – той притежава и диплома от 1984 г. за завършил пълния курс на Факултета за обществени професии на ВМИ, специалност *здравна култура на населението*. Затова е очевиден контрастът с твърде късното придобиване на научната степен *доктор* едва 26 години по-късно...

По време на военната си служба той е бил в отделението по кардиологична рехабилитация на Военния санаториум в Баня и може би това обяснява по-сетнешната му привързаност към кардиологичните проблеми. Кариерата на д-р Сомлев започва с работа в детски, училищен и неврологичен кабинет в общинската болница на Сливница (1989-1991 г.) и лечебна/научно-изследователска дейност в Клиниката по лъче- и химиотерапия на болницата *Царица Йоанна* (1992-1994). След това, в продължение на 20 години и досега той е в Катедрата по физиология и биохимия на **НСА Васил Левски**, което насочва за една лоялност към и удовлетвореност от тази институция. И неслучайно, той обявява в „европейския формат“ на своята автобиография, че всички организационни и технически умения и компетенции е придобил именно в **НСА**.

През това време д-р Сомлев се е занимавал с:

1. Авторство и съавторство на лабораторни упражнения в бакалавърската степен на **НСА** по:
 - Сърдечна честота и физическо натоварване
 - Изследване на аеробната система: а) степ тест на Queen's College б) велоергометричен тест на Астранд
 - Изследване на анаеробната система: анаеробен степ тест
 - Изследване на статичната сила с динамометрия
 - Изследване на умората

Тези упражнения са включени като методични ръководства в Катедрата по физиология и биохимия. Някои от методиките са прилагани в научно-изследователската му дейност, а упражненията са били представени в електронен вид на сайта на Академията. Общо от

11 теми по спортна физиология, включени в учебния план, 5 са разработени самостоятелно от д-р Сомлев, а една е в съавторство; това представлява 54% от тематиката по спортна физиология, преподавана в бакалавърската степен в НСА.

2. Авторство на четири теми в модула *Биоенергетика* на магистърската програма *Спорт за високи упражнения*:

- биоенергетика и терморегулация
- влияние на околната среда
- терморегулация и дехидратация
- съвременни концепции за рехидратацията при спортисти

3. Подготовка за програмна акредитация на професионално направление спорт (приложена благодарност от Декана на Тренъорски факултет).

4. Има участие в 5 научно-изследователски проекта:

- влияние на гимнастиката при жени с нормална бременност, 2011 г.;
- биохимични и физиологични промени при лабораторни и теренни тестове за оценяване на тренировъчния ефект и възстановяването, 2012 г.;
- система за методики, критерии и тестове за функционални изследвания в ледените спортове, 2015 г.;
- комплексна система от тестове за контрол и оптимизиране на тренировката във волейбола, 2015 г.;
- аспекти на височинната подготовка при състезатели от спортове за издръжливост, 2015 г.

и в 2 образователни проекта:

- Erasmus, 2009/2010 г., на английски език;
- лектор в Българска тренъорска школа по футбол, 2009-2012 г.

5. Той е бил научен ръководител на двама успешно защитили бакалаври в НСА през 2013 и 2014 г.

През учебната година 2013/2014 натоварването на д-р Сомлев с учебна дейност е надвишило с 228 часа норматива на НСА: 76 часа лекции, 524 часа упражнения, 37 часа за семестриални изпити и 71 часа за проверка на контролни тестове.

Документирането на всички тези занимания е представено под формата на:

- 12 статии в националното списание *Спорт и Наука* (след рецензиране)
- 21 разширени доклади от конференции (3 в чужбина)
- 3 откровени резюмета (от Белгия до Малайзия/или Пакистан?)
- 2 статии в международни списания (*Res Kinesiolog*, *Acad J Sci*)
- 1 монография (от 2015 г.), която разглежда на 123 страници споменатия вече любим проблем със сърдечната честота у спортисти и като така се позовава на 17 авторски публикации; затова тя може с право да влезе в класацията монографии.

Прави впечатление, че и двамата кандидати в конкурса избягват да приложат автореферат от дисертациите си; това може да се тълкува по няколко различни начина...

Д-р Сомлев декларира членство в Българския лекарски съюз, *Европейския колеж по спортна медицина*, Кьолн (100 евро членски внос!), *National Strength and Conditioning Association*, USA (професионален член до март 2016; \$ 120 годишно), и е познат като активен член в ръководството на Българското дружество по физиологични науки от 2011 г.

Предвид особеностите на институцията смятам че създаването, валидизацията, апробирането и приложението на нови съвременни методи за изследване и подобряване постиженията в спорта са с по-голяма практическа полза от експериментално-лечебни занимания. Личи заангажираност на кандидата с множество дейности в различни профили. Годишните пребиваване в тази среда предполагат вникване в тънкостите и подробностите на академичния живот. Предлагам на д-р Петър Сомлев да бъде присъдена академичната длъжност *ДОЦЕНТ* в Катедра *физиология и биохимия* на НСА.

София, 1.8. 2015

проф. д-р Божидар Димитров, д.м.н.